

La restauració del barri del Carme, encara pendent

L'altre Beirut

La degradació urbanística del Carme s'agreuja. La poca voluntat que té el govern municipal, PP-UV, de rehabilitar el barri; l'escassa sensibilitat dels bancs per a oferir crèdits i la reticència a invertir dels promotors, han fet del barri més emblemàtic del centre històric un altre Beirut.

El barri del Carme s'ha convertit en escenari involuntari d'una ruïna contínua.

RAFA GIL

La degradació del barri del Carme és la història de la ineficàcia de l'Ajuntament de València a l'hora de donar llicències d'obra i de la miopia de la iniciativa privada, promotors i banca, que mai no han apostat fort per la recuperació del centre històric". Són paraules de l'arquitecte Carles Dolç.

Fent una mica d'història, l'abandonament del barri del Carme data de l'època franquista i ha perdurat fins ara. Els qui detenen la responsabilitat urbanística giraren l'esquena a la part més antiga de València. Volent-ho o sense adonar-se'n, deixaren pas a una especulació urbanística sense precedents a Europa. Eren els anys 50 i 60, quan la política que els responsables seguien era la de deixar que caiguessen les cases per a construir-hi a sobre edificis de nova planta. Amb el restabliment de la democràcia, la pressió dels veïns aconseguí

que l'Administració prenguera consciència que s'havia de recuperar el centre neuràlgic de la Ciutat Vella. L'any 1984 canvia radicalment la situació amb l'aprovació del primer pla especial del Carme, concebut en els despatxos dels tècnics urbanístics un any abans.

Els objectius eren bons, i la concepció, des del punt de vista tècnic, adequada, segons tots els especialistes, però el pla va quedar en aiguapoll. En poques paraules, es tractava de mantenir l'estructura antiga del barri i recuperar les façanes i els edificis més destacats pel seu valor arquitectònic i històric. També volien preservar el *status quo* dels habitants del barri i, sobretot, evitar que es despoblara massivament. Les raons per les quals el pla no arribà a veure la llum foren diverses i de naturalesa molt distinta. Per una banda, des de les finestres del cap i casal veïen el barri més

com una zona arruïnada que com un patrimoni valuós a salvar. La falta de gestió i d'inversions, tant aleshores com ara —amb el traspàs del poder dels socialistes a la gent del PP—, va permetre una especulació salvatge, alhora que facilitava la progressiva ruïna dels edificis. Tampoc ara, l'actual govern municipal, presidit per l'alcalde, Rita Barberà, no ha forçat gaire els propietaris perquè els conserven.

S.O.S. EL PLA RIVA

L'única passa endavant, en tot cas, feta fins ara en matèria urbanística, és el conveni signat l'any passat entre la Generalitat i l'Ajuntament per a evitar la degradació de la Ciutat Vella. Aquest avanç es feia, curiosament, quan la dreta aconseguia el poder municipal mitjançant un pacte de coalició entre el PP i Unió Valenciana. El

Miquel Wiergo, president de l'Associació de Veïns el dia que el Carme proclama la seua independència simbòlica motivada per la poca atenció que rebia de l'Ajuntament.

RAFA GIL

conveni en qüestió preveu una inversió de 23.000 milions de pessetes per la Conselleria d'Obres Públiques (COPUT) i de 9.000 milions més per l'Ajuntament, durant un període de cinc anys (1992-97), destinats a remodelar els cinc barris que formen la Ciutat Vella: el Carme, els Velluters, la Seu-Xerea, el Mercat i Sant Francesc.

El Carme, això no obstant, és en teoria la zona que més se'n beneficia, segons el contingut del conveni. Però l'entesa entre socialistes i populars no és del tot completa i les primeres traves de l'Ajuntament contra l'execució del projecte no tarden a aparèixer. "L'Ajuntament no té cap voluntat de recuperar el centre històric de València", acusa l'ex-regidor d'urbanisme socialista, Miquel Albuxech. "La lentitud en la tramitació de les llicències i l'obsessió de declarar els edificis en ruïna, en comptes de rehabilitar-los, indiquen la poca il·lusió de la dreta per a intervenir en el barri", afegeix Albuxech. En aquest sentit, l'arquitecte Carles Dolç assenyalava que la tramitació de llicències d'obra es paralitza, a voltes, durant dos anys, com en el cas del Carrer de Baix, 42 o en l'edifici de la plaça de la Santa Creu, 9.

El mateix ex-regidor va més lluny i acusa el govern municipal de Rita Barberà de no complir una llarga llista de punts previstos pel pla Riva. Entre tots ells, Albuxech destaca el fet que la taxa de les llicències encara està per concretar i que les càrregues urbanístiques per a incentivar la iniciativa privada no s'hagen dut a terme. Dins les acusacions de l'ex-regidor contra l'Ajuntament, hi ha la de retreure que l'actual política urbanística de la dreta

"no afavoreix les subvencions a fons perdut perquè els veïns puguem rehabilitar sa casa".

PEDRES AL SOSTRE

La Generalitat valenciana, oficiosament, també llança pedres al sostre de l'Ajuntament. "El problema ha estat l'instrument de gestió utilitzat pel municipi", se sent dir en els despatxos de l'executiu autonòmic valencià. L'Ajuntament, segons aquestes crítiques, en lloc de crear una oficina municipal de serveis urbanístics, ha optat per constituir una societat anònima, València Antiga. Pels socialistes, naturalment, tota societat anònima significa el perill d'invertir més segons criteris de rendibilitat que no segons necessitats i objectius socials.

La Llei del Sòl en vigor que preveu, entre altres novetats, l'expropiació-sanció si el propietari no rehabilita l'edifici en perill de ruïna, tampoc no ha estat aplicada —adueixen les mateixes veus detractores de la política de la coalició de dretes—. També el grup municipal d'Esquerra Unida del País Valencià (EUPV) es mostra crític respecte a la política feta pel govern de Barberà i demana a la dreta que emprengui accions legals contra els propietaris que deixen que es degraden els edificis amb la intenció d'especular-hi. Segons EUPV, des que la dreta ha arribat al con-

sistori valencià "l'Ajuntament declara cada setmana una ruïna al barri del Carme".

Com a prova de tot això, i sense anar més lluny, en el mes de maig de 1992, prop d'una trentena d'edificis (la majoria protegits), foren enderrocats. Ara el barri té 843 parcel·les amb 151 solars i 252 edificis en mal estat i, d'aquests, solament 24 han estat rehabilitats en nou anys.

ELS PISOS DE LA DISCÒRDIA

El president de l'Associació de Veïns del barri del Carme, Miquel Wiergo, a banda de coincidir en les acusacions que ja hem detallat contra l'Ajuntament, hi afegeix: "L'actual govern no sols es dedica a demolir edificis, és que tampoc no assegura domicili dins el barri als desallotjats". Wiergo afirma que l'Ajuntament disposa de nou habitatges, rehabilitats en l'època socialista, per a aquests casos, però que el nou equip no utilitza. Segons el president de l'Associació de Veïns, els habitatges en qüestió són, entre altres, al Portal Nou, 2 i 4, i al Portal de la Valldigna, 5 i 7. L'Ajuntament reconeix que hi ha pisos sense ocupar, però matisa que la majoria no estan encara acabats. "Queda per fer la instal·lació de l'aigua i de la llum", asseguren des de l'Oficina Municipal de l'Habitatge.

Aquest departament indica, a més, que els pisos de què parla Wiergo són els del carrer de Maldonado i els baixos del Portal de la Valldigna, habitatges que, segons l'Ajuntament, els veïns han abandonat per causa de la caòtica situació urbanística dels carrers.

Wiergo, a més de culpar l'Ajuntament d'haver abandonat el barri, coincideix amb Carles Dolç a assenyalar la poca sensibilitat de la banca valenciana a l'hora de concedir préstecs als veïns perquè rehabiliten els pisos. En aquest sentit,

és Bancaixa l'entitat més criticada. Segons el president de l'Associació de Veïns, l'entitat financera valenciana té un sentit excessivament capitalista. Aquesta política, també defensada pels promotors valencians, més la deficient actuació urbanística de l'Ajuntament, ha convertit el barri del Carme en un altre Beirut, per més que les bombes no hagen fet, ací, acte de presència.

Els veïns no confien en els plans de rehabilitació.

RAFA GIL

Conxa Vicent